Mr. Zdenko Cerović

IGRALIŠTA ZA GOLF, TURISTIČKA PONUDA KVARNERSKE RIVIJERE

Uvod

Igrališta za golf su u Europi poznata turistička ponuda. Poznato nam je da hrvatska turistička ponuda ne raspolaže turističkom ponudom igrališta za golf. Postavlja se pitanje je li moguće da i na području Kvarnerske rivijere, a posebno Crikveničko-vinodolske rivijere možemo planirati izgradnju igrališta za golf. U ovom radu pokušat ću dati skromni odgovor na postavljena pitanja.

Zbog skromne literature rezultati su ograničenih dosega, ali dovoljno ilustrativni da možemo tražiti odgovor u radu, koji je prezentiran u sklopu projekta "Dugogodišnji razvoj općine Crikvenice".

Rad je sačinjen od tri poglavlja. U prvom poglavlju daju se opće naznake o golfu, definira se golf kao sport i kao igra. Daju se povijesne i tehničke karakteristike golfa kao igre i sporta. Naznačuju se kvantifikacije broja igrača i igrališta u Europi. Definira se mogućnost broja igrača koji bi mogli povećati turističku potražnju za prostorima Kvarnerske rivijere i turističkih destinacija u općini Crikvenica.

U drugom poglavlju govori se o broju i mogućnostima izgradnje igrališta za golf na prostoru Kvarnerske rivijere.

U trećem poglavlju govori se o mogućnostima izgradnje igrališta za golf u općini Crikvenica, definira se njegova moguća lokacija.

Pokušat ću dati odgovor u zaključku gdje graditi igralište za golf sa ciljem povećanja turističkog prometa u općini Crikvenica.

1. Golf, sport, rekreacija i turistička ponuda

Golf je poznata igra bogatih slojeva razvijena svijeta. Sport, zabava, rekreacija pa čak i profesionalna igra, nama se nameće kao nova mogućnost turističke ponude. Postavlja se pitanje turističkim djelatnicima koliko može turistička ponuda Kvarnerske rivijere biti obogaćena novim turističkim sadržajima kao što je golf.

1.1. Opće naznake o golfu

"Golf" je engleska riječ a znači u slobodnom prijevodu: udariti, zamahnuti. Golf se igra na slobodnom prirodnom terenu na travi u kontaktu s prirodom, na prostornim terenima sa stalnim promjenama pejzaža i s uvijek novim horizontima. Igralište za golf se rasprostire na 5 do 50 ha, a ima 18 polja. Nema pravila, ali se svako polje nalazi na udaljenosti 100 do 500 metara.

Igra ima rekreacijski karakter, ali i sportski pa postoje i jake profesionalne lige i igrači. Cilj igre: između dva igrača ili parova, u trajanju od (prosječno) dva do tri sata, laganim hodom, uz druženje, prošetati cijelu stazu. Budući da su tereni nepravilni i neravni aktivnost igrača je veoma naglašena. Igra se isključivo štapom, a cilj je u što manje udaraca lopticu ugurati u rupu koja je obilježena zastavicom.

Štap je uvijek iste dužine, ali se mijenjaju "batovi", dio za udaranje. Početna palica se naziva "woods", ostale palice, najčešće upotrebljavane, zovu se "trons". Ukupno

igrač ima na raspolaganju do 14 vrsti palica. Palice se nose, ili voze, u posebnoj torbi ili kolicima. Igraču se one nose a i pomaže mu se u udobnosti u igri. Dječak koji mu nosi torbu i pomaže mu zove se "caddie".[1)]

Golf se igra na način da početni udarac počinje u svakom "polju" od određene točke, samo se na početku može udariti lopticu s posebnog stožera (stalak koji se zove "tee"), a kasniji udarci idu s mjesta kamo je loptica pala. Igralište je uređen prostor, ali teren oko njega mora ostati netaknut i po mogućnosti što prirodniji. Teren na kome se igra uređen je a zove se "fairway". Posljednji dio terena zove se "green" a na njemu je trava uzdržavana do savršenstva, pa se svaki dan kosi i uređuje. U sredini "greena" je rupica promjera 10 cm, dubine 11 cm. Rupica se označi zastavicom do predviđena posljednjeg udarca. Loptica je obično bijele boje promjera 4,5 cm, izrađena od kaučuka. U jezgri je pamuk, ovojnice od gume i armirana kaučuka - sirove gume, tj. gutaperka.

Igra je nastala u Škotskoj u 15. stoljeću. Danas se igra u velikom broju zapadnoeuropskih zemalja, Americi, Aziji, Australiji. Igrači se udružuju u klubove i nacionalne saveze. Svjetski savez WAGC (World Amateur Golf Council) osnovan je 1937. a sjedište mu je u New Yorku. Ta asocijacija broji 46 zemalja. (Hrvatska nije član). Europaska asocijacija AEG (Association Europeene de Golf) ima sjedište u Antwerpenu i broji 12 članica (bez Hrvatske).

Iz svega se vidi da je golf igra ljudi bolje platežne moći, visokih zahtjeva i visoke turističke kulture. Igrači golfa traže vrhunske terene, najbolju opremu, te pomagače i pratioce oko igre, traže ostale usluge koje mogu udovoljiti njihovim navikama, potrebama i porivima. Publika je cilj svake turističke destinacije koja teži kvaliteti života ili pak najvišim oblicima turističke ponude.

1.2. Golf, igra i sport turističke Europe

Golf se intenzivno razvijao najprije u Velikoj Britaniji (današnji oblik igre već je definiran u 19. stoljeću), a igra se raširila u Švedskoj, Danskoj, Nizozemskoj, Njemačkoj, u proteklih pedeset godina u Austriji, Švicarskoj, a u posljednje vrijeme i u mediteranskim zemljama, zahvaljujući naglašenoj turističkoj potražnji u Španjolskoj, Portugalu, Grčkoj i drugdje.

Danas najviše registriranih igrača u Europi dolazi iz Velike Britanije (1.450.000 registriranih igrača) i Švedske sa 1.234.000 registriranih igrača. (Vidi tablicu br. 1.)

Tablica br. 1.

Broj igrača golfa registriranih u klubovima u europskim zemljama u 1989. g.

Zemlja	Broj registriranih igrača golfa	Broj igrača po igralištu za golf
1. GB	1.450.000	1650
2. Švedska	1.234.000	1725
3. Njemačka	651.000	3333
4. Francuska	450.000	2645
5. Ostale zemlje	350.000	-

Izvor: Golf, rekreatia & sport, Fischen - Obersdorf Deutschland, Katalog, Golf club Sonnenalpenbick, 1990. str. 45.

1) Dr. Mirko Relac, Enciklopedija fizičke kulture, JAZU Zagreb, 1975., stranice od 305, 306, 307.

U Švedskoj ima mnogo igrača na jedan teren za golf, ali je velika koncentracija također u Njemačkoj i Velikoj Britaniji. Za daljnju analizu izdvajamo tri emitivne turističke zemlje: Veliku Britaniju, Švedsku i Njemačku. Velika tradicija u igranju golfa i veliki broj igrača po jednom terenu odnosi se na Švedsku i Veliku Britaniju. Kod Nijemaca ne postoji duga tradicija. Spoznaja da Šveđani mogu igrati na otvorenom samo od svibnja do rujna govori da poseban interes moramo pokazati prema švedskom turističkom tržištu, gdje je najveća potencijalna turistička - golf potražnja.

Osim velikog broja terena za golf u Švedskoj i Velikoj Britaniji nameće se Austrija sa 170 izgrađenih terena za golf kao i Švicarska sa 160 terena. (Vidi tablicu 2.)

Od turistički receptivnih zemalja respektirajući broj terena za golf ima još Italija (45 terena), Španjolska (36), Portugal (25) i Grčka (16 terena). U Sloveniji postoji jedan teren na Bledu, a Hrvatska još nema niti jedan, osim planova da se izgradi u Zagrebu. Postoji "Golf club Zagreb" u Zagrebu. Članovi treniraju samo početne udarce na "Woods terenu". To je teren veličine pola rukometnog igrališta, gdje se trenira samo početni udarac, bez igre, a loptica svršava u velikoj mreži za zaustavljanje.

Tablica br. 2.

Broj igrališta za golf u Europi u 1990. godini

Zemlja	Broj igrališta za golf	Zemlja	Broj igrališta za golf
1. GB	920	8. Danska	43
2. Švedska	720	9. Španjolska	36
3. Njemačka	175	10. Portugal	25
4. Austrija	170	11. Grčka	16
5. Švicarska	160	12. Mađarska	4
6. Francuska	158	13. Slovenija	1
7. Italija	45	14. Hrvatska	-

Izvor: Golf, rekreatia & sport, Fischen-Obersdorf, Deutschland, Katalog, Golf club Sonnenalpenbick, 1990., str. 47.

Opće je poznato da Šveđani ne mogu igrati golf više od sedam mjeseci, zbog vremensko-meteoroloških prilika, k tome imaju najviše igrača po jednom terenu. Zaključujemo da bi to moglo biti najatraktivnije emitivno turističko golf tržište za Kvarnersku rivijeru. Uz već tradicionalne igrače golfa stanovnike Britanskih otoka za hrvatsko receptivno turističko tržište interesantno postaje i njemačko turističko golf tržište, gdje je golf u velikom usponu i postaje pomodarstvo. Analizirajući koliko imaju igrališta za golf nama konkurentne turističke zemlje dolazimo do zaključka da postoji interes za putovanja u mediteranske destinacije s motivom igranja golfa, a onda i nastanka turističke potražnje za ostalim turističkim uslugama.

Možemo također, zaključiti da u Hrvatskoj, posebno na prostoru Kvarnerske rivijere treba izgraditi više igrališta za golf kako bismo promijenili strukturu turističke potražnje i strukturu turističke publike prema platežnoj moći. Golf je šansa da se na Kvarnerskoj rivijeri, a tako i na Crikveničkoj rivijeri, bitno promjeni struktura turističkog gospodarenja s osjetnim naglaskom na kvalitetu potražnje.

2. Mogućnost razvoja igrališta za golf na Kvarnerskoj rivijeri

Analizirajući turistička emitivna tržišta Europe, nameće se opća spoznaja da postoji veliki potencijal potražnje za igralištima za golf, posebno u "izvansezoni". U ljetnim mjesecima ugodnije je igrati u skandinavskim zemljama i kontinentalnim zemljama Europe, ali u razdoblju od rujna do svibnja prostori Kvarnerske rivijere (Jadrana) veoma su atraktivni, a hoteli su nam tada prazni, ili raspolažu s puno slobodnih smještajnih jedinica. U trajanju od 240 dana (jesen, zima, proljeće) golf se može igrati 232 dana. Igrači golfa ne igraju jedino ako je jaki pljusak, vjetar je prednost. Najveća nezgoda za igrača golfa je snijeg i jaka kiša.

Polazeći od činjenice da igrači golfa traže bolji smještaj u hotelima ili vilama, sagledavajući turistički potencijal Kvarnerske rivijere, polazeći od prometnih elemenata (aerodrom, cestovna mreža) tvrdimo da možemo locirati tri terena za golf na prostoru Kvarnerske rivijere:

1. igralište za golf u Crikvenici, lociran na prostoru Driveničkog polja, u podnožju Gradine Drivenik
2. igralište za golf na Krku, lociran na prostoru Luga između Omišlja i Njivica, na mikrolokaciji Mali Lug
3. igralište za golf u Opatiji, lociran na prostoru Lovranske Drage, na padinama Učke iznad Lovrana, mikrolokacija Lovranska Draga.

Na području općine Crikvenice, Krka i Opatije postoji više od 20 hotela "L", "A" i "B" kategorije, koji mogu zadovoljiti svojim komforom i kvalitetom ponude turiste koji traže turističku ponudu igranja golfa. Svi ti hoteli nisu dovoljno iskorišteni u vremenu kada se pojavljuje potražnja za terenima za golf, u razdoblju od rujna do svibnja. Iskorištenost hotela te kategorije u Crikvenici je 180 dana, Opatiji 240 dana, a na Krku 170 dana.[2)]

U daljnjem razvitku golfa spomenuta tri terena bila bi atraktivna i za domicilnu publiku iz Rijeke i Zagreba.

Sagledavajući veličinu ulaganja, potrebno je napomenuti da su potrebna ulaganja samo u terene za golf, postojeći hotelski i ugostiteljski kapaciteti svojom kvalitetom udovoljili bi novoj potražnji koju bi generirali novi igrači golfa. Aktivirali bi se resursi i kapaciteti koji su sada neiskorišteni ili nedovoljno iskorišteni u izvansezonskim mjesecima. Isplativost ulaganja bila bi visoka, povećala bi se ukupna turistička potrošnja na Kvarnerskoj rivijeri, a kvaliteta potražnje osjetno bi se promjenila.

Na prostoru Kvarnerske rivijere ne treba graditi nove smještajne kapacitete već treba izgraditi tri terena za golf kako bismo osjetno povećali turističku potrošnju i uvelike turistički promet.

3. Razvoj igrališta za golf u općini Crikvenice

Postavljaju se pitanja: kako uz optimalna ulaganja postići najveći turistički efekt na prostoru općine Crikvenice? Kako dalje razvijati turističku ponudu Crikveničko-vinodolske rivijere a da pritom ne devastiramo čovjekovu okolinu, da ne gradimo objekte

---

2) Mr. Zdenko Cerović: "Karakteristike turističke potražnje i potrošnje Kvarnerske rivijere", Ekonomski fakultet, Rijeka, 1990., str. 67.

koji će generirati mehanički priliv nove radne snage? Kako povećati turistički promet, kako povećati turističku potrošnju po gostu uz angažiranje istih resursa? Kako generirati kvalitetu turističke ponude "turističke" Crikvenice? Jedan od odgovora nalazimo u mogućnosti da se izgradi igralište za golf.

Igralište za golf, uzimajući sva tri faktora turističkog proizvoda (prostor, promet, objekti), možemo izgraditi u Driveničkom polju. Mikrolokacija na prostoru: padine Gradine Drivenika i zaseoka Benići-Kučani. Tereni za golf moraju imati prirodne prepreke (potok, brežuljak, šuma), moraju biti na udaljenosti od hotela do 15 minuta vožnje, moraju imati ekološki čistu sredinu i okolje, moraju biti blizu turističkih resursa glede turističke pogodnosti. Na spomenutom prostoru imamo potrebnu infrastrukturu (voda, telekomunikacije, cestovni pristup, itd), postoje kadrovi koji imaju zadovoljavajuću turističku kulturu. Pejzaž je veoma atraktivan, a pogledi na stari frankopanski grad Drivenik daju odlične slike i pejzaže koje traže igrači golfa.

Turistička ponuda Crikveničko-vinodolske rivijere može biti oplemenjena u traženim okvirima, ako bi se izgradilo igralište za golf na prostoru Drivenika. Povećati turistički promet, povećati turističku potrošnju bez angažiranja novih resursa i bez novog zagađenja moguće je ako turistička ponuda Crikvenice bude oplemenjena igralištem za golf.

Za kraj, iznosim kuriozitet općine Crikvenice:[3] Prvi teren za "mini golf" na području Hrvatske izgrađen je u Crikvenici 1950. godine, pored Hotela Terapije, a izgradio ga je Malinarić. Ako je na prostoru Hrvatske prvi mini golf izgrađen na području općine Crikvenice zašto i prvi "pravi" golf u Hrvatskoj ne bi bio izgrađen upravo u Crikvenici. Naš je poticaj i prilog da se u Hrvatskoj prvi teren za golf izgradi u Crikvenici, tj. u Driveničkom polju.

Zaključak

Golf je tradicionalna i poznata igra Europljana koji u pravilu traže kvalitetnije turističke sadržaje i proizvode ne postavljajući pitanja cijene, već njihove kvalitete.

Golf je već dugo jedan od bitnih čimbenika turističke ponude u nama konkurentnim zemljama.

Golf se igra u velikom broju kontinentalnih zemalja Europe i svijeta, ali je najrazvijeniji u Velikoj Britaniji, Švedskoj, Njemačkoj i ostalim zemljama zapadne Europe. Upravo u godišnjim dobima kada su na prostoru Kvarnerske rivijere smještajni objekti slobodni pristaše i igrači golfa nemogu igrati na svojim domicilnim terenima, te moraju putovati na Sredozemlje. Turističke zemlje Sredozemlja već niz godina imaju veoma kvalitetnu ponudu igrališta za golf i tom sportu primjerenih sadržaja, što je i naša šansa u idućem razvojnom planu.

Analizirajući sve elemente turističkog proizvoda nameće se zaključak da se na prostoru Kvarnerske rivijere mogu izgraditi tri terena za golf: u Opatiji, Krku i na području općine Crikvenice.

Blizina aerodroma i dobra povezanost Crikvenice s emitivnim tržištima Europe te duga turistička tradicija i kvaliteta u hotelskim sadržajima daju mogućnost da se izgradi teren za golf na području općine Crikvenice s mikrolokacijom u Driveničkom polju, na padinama grada Drivenika.

---

3) Dr. Mirko Relac: isto djelo, str. 307.

Turistička bi Crikvenica igralištem za golf obogatila svoju turističku ponudu. Povećala bi se turistička potrošnja po gostu i turistički promet, a da se pritom ne bi narušila ekološka struktura prostora Drivenika i općine Crikvenice.

Budućnost turističke Crikvenice je u kvaliteti turističke ponude koju može postići igralištem za golf.

Literatura

1. Cerović mr. Zdenko: Karakteristike turističke potražnje i potrošnje Kvarnerske rivijere, Magistarski rad, Rijeka,1990.
2. Relac dr. Mirko: Enciklopedija fizičke kulture, JAZU Zagreb, Zagreb, 1975., Golf.
3. "SGIPGK - 90" - Rijeka, Međuopćinski zavod za statistiku Rijeka, 1990.
4. Časopis - katalog: Golf, rekreatia & sport, Fischen- Obersdorf, Deutschland, 1990.